

BULLETYN

302

18.05.1996 r.

Solidarność

NSZZ "SOLIDARNOŚĆ" ZIEMIA RADOMSKA

Stanowisko IX Walnego Zebrania Delegatów Regionu Ziemia Radomska wobec aktualnej sytuacji społeczno-politycznej w Polsce na tle realizacji programu NSZZ "Solidarność"

NSZZ "Solidarność", zrodzona w walce robotników z systemem totalitarnym w gorących dniach sierpnia 1980r. - przystając również z doświadczenia robotników Poznania w 1956r., Gdańska i Gdyni w 1970r., Ursusa i naszych radomian w 1976r. oraz studentów w 1968r. - udowodniła, że doświadczenia te nie zostały zmarnowane, a robotnicy - jako jedna siła przyzwyczajona do walki o byt i utrzymanie swoich rodzin, są w stanie tę walkę wygrać, jeśli uzyskają wsparcie i pomoc nie skorumpowanej inteligencji polskiej. Lewicowy system totalitarny, wprowadzony w Polsce przez potomków Stalina, mających swych mocodawców w Moskwie, nie mógł się obronić w dłuższym okresie czasu.

Mimo wytoczenia wojny przeciwko własnemu narodowi, zorganizowanemu w wolnych związkach zawodowych, osadzenia w więzieniach przywódców związkowych, konfiskaty majątku związku, podjęcia próby zastraszenia narodu poprzez mordy dokonane na górnikach "Wujka" i Lubina, bestialskiego zamordowania kapłana robotników ks. Jerzego Popiełuszki - nie osiągnięto celu.

Przetrwanie Solidarności możliwe było dzięki wsparciu Kościoła katolickiego. Autorytet Papieża Polaka Jana Pawła II przetrzymywał wiarę w zwycięstwo dobra nad złem, prawdy nad kłamstwem. Spotkania w salach katechetycznych, dostępne słowa drukowanego, możliwe dzięki pomocy osób duchownych, pomogły w pogłębieniu wiedzy.

Nasze ideały, wywodzące się z postulatów strajkujących w 1980r. załóg, zostały zapisane w Statucie Związku i są aktualne dziś. Zasady, którymi się kierujemy, to:

1. Zasada społecznej nauki Kościoła katolickiego.
2. Zasada solidarności międzyludzkiej i pomocniczości.
3. Wolność człowieka i miłość do Ojczyzny.
4. Obrona praw pracowniczych.
5. Obrona godności ludzkiej i prawa do godnego życia.

Stosowanie ich, przyniosło zwycięstwo nad systemem totalitarnym i w efekcie doprowadziło do reaktywowania "Solidarności" i demokratyzacji życia w kraju.

W roku 1989 rozpoczyna się czteroletni okres rządów liberalno-lewicowych. Pakiet ustaw przyjęty przez Sejm na przełomie 1989/1990 roku dokonuje transformacji gospodarki, z nakazowo-rozdziałowej na rynkową. Przyjęty przez rządzących program post-solidarnościowy, powoduje zapaść gospodarczą kraju, olbrzymie bezrobocie, spadek realnych płac i emerytur. Likwidacja inflacji - podstawa programu - nie zostaje osiągnięta z powodu sztywnego stosowania się do reguł międzynarodowego Funduszu Walutowego, stawiającego żądania doprowadzenia cen nośników energii i paliw do cen światowych za obietnicę przyjęcia do EWG.

Związek podejmuje różne próby nacisku na drodze prawnej dla powstrzymania tej polityki. - W wyniku strajków i protestów, Związek wywalczył możliwość korzystniejszego dla polskich rodzin opodatkowania - wspólne opodatkowa-

nie małżonków.

Dochodzi do podpisania z Rządem porozumienia w/s rekompensaty kosztów utrzymania. Nierespektowanie podpisanej umowy jest powodem zgłoszenia przez posłów Solidarności wniosku o odwołanie Rządu.

Nowe wybory przynoszą sukces ugrupowaniom liberalnej lewicy postkomunistycznej, która kontynuuje poprzedni program gospodarczy. Ponadto ma miejsce wzrost podatków i zwiększony fiskalizm wobec osób fizycznych i podmiotów gospodarczych. Powoduje to zwiększenie ubóstwa wśród polskich rodzin. /W roku 1993 - 35% rodzin żyło na granicy ubóstwa w 1996r. dotknęło ono 60% rodzin, przy jednoczesnym wzroście produktu krajowego brutto i przy znacznym zwiększeniu zadłużenia polskich przedsiębiorstw./

Strajk w Belchatowie, podjęty przez Związek, kończy się wywalczeniem "gwarantowanych świadczeń dla pracowników w razie niewypłacalności pracodawcy".

VII Krajowy Zjazd Delegatów uchwalił program Związku na najbliższe lata:

1. U powszechnienie własności poprzez uwłaszczenie społeczeństwa.
2. Wzrost realnych wynagrodzeń
3. Ochrona rodzin przed ubóstwem.
4. Redukacja bezrobocia.
5. Zapewnienie powszechnego dostępu do usług medycznych, oświaty i kultury.
6. Zapewnienie godziwych świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Próba realizacji punktu 1 programu, poprzez referendum uwłaszczeniowe zarządzane przez Prezydenta RP Lecha Wałęsę, zostało stordedowane programowym porozumieniem lewicy postsolidarnościowej z postkomunistyczną, wspieranej skutecznie przez redaktorów publicznej telewizji.

Związek poniósł ogromne koszty finansowe, a to może wpłynąć na osłabienie możliwości działania. - Okazuje się, że znacznie skuteczniejszą formą działania jest strajk, choć nie mniej kosztowną. Stąd, priorytetowymi punktami działania związkowych w regionie w początkach drugiego roku kadencji, powinny być:

1. Dyscyplinowanie działań związkowych.

Doświadczenie ostatnich lat wskazuje, że dla osiągnięcia celów programowych związku, konieczne jest zwiększenie dyscypliny związkowej, zarówno w sprawach programowych, jak i wszystkich pozostałych, tj. realizacja przez wszystkie struktury związku uchwał KK, pozostałych władz krajowych i regionalnych, a w szczególności:

- terminowego odprowadzania składek, w odpowiedniej wysokości, adekwatnej do ilości członków;
- dostarczanie przez komisje zakładowe ankiet, w/g wzoru KK, o ilości składek i członków;
- podjęcie skuteczniejszych działań przez władze regionalne w celu odzyskania, zawłaszczonych w stanie wojennym, środków finansowych związku;
- podjęcie jeszcze raz próby uregulowania spraw w likwidowanych komisjach zakładowych - przejęcie ich przez region.

2. Uziwiązkowanie

Skuteczność działań związku zależy od stopnia społecznego poparcia, finansów oraz programu związku, jasno określonego dla wszystkich. Stąd, bardzo ważną sprawą jest zwiększenie liczebności członków związku, w szczególności o pracowników, coraz liczniejszych, małych zakładów pracy. To w tych zakładach najczęściej dochodzi do naruszenia praw pracowniczych, a zatrudnieni nie wierzą w skuteczną obronę swych praw.

Zobowiązuje się władze regionalne związku do promocji programu, opracowanego przez VII KZD, a także do przeprowadzenia akcji informacyjno-propagandowej o korzyściach płynących z przynależności związkowej, zaś komisje zakładowe do znajomości programu związku i jego prezentowania podczas spotkań z pracownikami zakładu. W szczególności dotyczy to ustaw: Konstytucji RP, reformy służby zdrowia, reformy ubezpieczeń społecznych.

3. Solidarność a sprawiedliwość społeczna

NSZZ Solidarność kieruje się społeczną nauką Kościoła opartą na naturalnych prawach człowieka do godnego życia, godnej życiowej zapewniającej dobrobyt jego i rodziny, opiekę lekarską, oraz prawo do ubezpieczenia na wypadek bezrobocia, choroby, niezdolności do pracy, prawo do spokojnego zgromadzenia się i stowarzyszenia, wolności słowa, miłości Ojczyzny i sprawiedliwości.

Jesteśmy zdecydowanie przeciwni łamaniu obowiązującego prawa przez władze RP. Szczególnie jest to widoczne na przykładzie społeczności członków spółdzielni mieszkaniowych z lokatorskim prawem do lokalu.

Zdecydowanie opowiadamy się za polityką finansową Rządu i Narodowego Banku Polskiego podporządkowaną wyłącznie polskiemu interesowi narodowemu. Nie zgadzamy się na ślepe podporządkowanie dyktatowi IMF i Banku Światowego.

4. Solidarność a Wydarzenia Czerwca 1976r.

W tym roku, mija 20 lat od pamiętnych wystąpień robotników Radomia 25 czerwca 1976 roku, w następstwie których policja przeprowadziła łapankę na ulicach Radomia, często przypadkowych osób, zmuszając ich torturami, aby przyznali się do uczestnictwa w zajściach. W przeprowadzonych procesach sądowych nie było niewinnych. Każdy postawiony przed sądem był skazany,

Zobowiązuje się Zarząd Regionu do podjęcia działań mających na celu wyjaśnienie spraw związanych z torturami wobec zatrzymanych oraz działań na rzecz rehabilitacji osób niewinnie skazanych.

Po tych wydarzeniach, mieszkańcy województwa mieli powody, by czuć się ukaranymi. Środki finansowe przeznaczone dla województwa w latach 1977-1980 były znacznie niższe od środków dla innych województw o podobnej strukturze. Podczas negocjacji w 1981 roku pomiędzy NSZZ "Solidarność" Ziemia Radomska a Komisją Rządową, uzgodniono, że w ramach rekompensaty powstanie nowy obiekt szpitalny - szpital wojewódzki w Radomiu. Trwająca od 16 lat budowa jest daleka od ukończenia. Natomiast, trwają prace wykończeniowe przy budowie jednego z najnowocześniejszych w Europie więzień.

Zobowiązuje się Zarząd Regionu do wsparcia działań Wojewody w celu dokończenia budowy szpitala w Radomiu.

5. Solidarność a bezrobocie.

Trudna sytuacja rodzin w województwie radomskim jest wynikiem niskich wynagrodzeń za pracę, a przede wszystkim wysokiego bezrobocia. Dwie gminy: Szydłowiec i Pionki zaliczone zostały do rejonów zagrożonych bezrobociem strukturalnym. Niektóre symptomy wskazują, że ten sam los może spotkać niebawem Radom. - A te symptomy, to: brak jakiegokolwiek polityki przemysłowej w kraju, fatalna polityka pieniężna, skupienie w Radomiu dużych przedsiębiorstw o długim cyklu produkcyjnym, w przeważającej części produkujących na eksport.

Podjęcie działań na tym polu przez Związek, bez względu na opcję polityczną sprawujących władzę w państwie, jest najwyższą koniecznością.

Związkowe Biuro Pośrednictwa i Ochrony Pracy spełnia swoje podstawowe zadania. Dla rozpoczęcia działalności klubu pracy, konieczne jest zatrudnienie psychologa i socjologa. Usprawnienie funkcjonowania biura pracy i klubu pracy będzie możliwe dopiero po dodatkowym dofinansowaniu. - Z odpowiednim wnioskiem w tej sprawie. Zarząd Regionu wystąpi do Naczelnej Rady Zatrudnienia.

Delegaci na IX WZDR widzą potrzebę:

- tworzenia nowych filii-rejonowych urzędów pracy w miastach naszego województwa.
- dostosowania ustawodawstwa dot. zwalczania bezrobocia do polskiej rzeczywistości. W szczególności uwzględniającego problemy związane z nielegalnym zatrudnieniem, ochroną rynku pracy, poprzez wyposażenie urzędów zatrudnienia w środki umożliwiające sprawne przeciwdziałanie i zwalczanie negatywnych zjawisk.

6. Solidarność a partie polityczne

Ostatnie wybory prezydenckie, także referendum uwłaszczeniowe, udowodniły, że zaangażowanie zwiaku w politykę parlamentarną jest koniecznością, o ile Solidarność chce doprowadzić do realizacji programu uchwalonego na VII Krajowym Zjeździe. Związek, w tej sytuacji, nie może beczynnie czekać, aż rządząca lewica dokona partykularnych podziałów Rzeczypospolitej.

W celu przygotowania się do przyszłorocznych wyborów parlamentarnych, WZD upoważnia Zarząd Regionu do powołania stałych pełnomocników d/s wyborów, spośród delegatów na WZD oraz - w gminach, w których nie istnieją struktury związkowe - spośród członków związku z tych terenów.

Tworzenie koalicji przedwyborczych powinno być oparte na sprawdzonych w referendum uwłaszczeniowym działaniach, na bazie tych ugrupowań politycznych, które aktywnie wsparły działania NSZZ Solidarność w regionie.

*krótko z regionu*krótko z regionu*

*W sobotę, 11 maja, w ogólnopolskiej manifestacji Solidarności oświaty w Warszawie, uczestniczyło około 50 przedstawicieli Ziemi Radomskiej. Delegacja krajowej "S" oświaty złożyła petycję z postulatami m.in. dotyczącymi żądania podwyżek w wysokości ustalonej w 1995r. na forum Komisji Trójstronnej i zwiększenia nakładów w budżecie państwa na oświatę, przekazano Rządowi i Sejmowi.

*We wtorek, na dwa dni przed WZDR, obradował Zarząd Regionu. Program obrad był zatem zdominowany przygotowaniem do regionalnego zjazdu. Zarząd przyjął sprawozdanie przewodniczącego za pierwszy rok działalności władz regionalnych, przyjął projekt programu obrad WZDR, także projekt stanowiska "IX WZDR wobec aktualnej sytuacji społeczno-politycznej w Polsce na tle realizacji programu NSZZ Solidarność".

Władze regionalne "S" dokonały wyboru kandydatów do rad zatrudnienia na drugą kadencję; Zdzisława Maszkiewicza (ponownie) do Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia, Adama Bocheńskiego i Zbigniewa Dziubasika do Rejonowej Rady Zatrudnienia w Radomiu.

*W czwartek, w RWT, obradowało IX Walne Zebranie Delegatów Regionu NSZZ "Solidarność" Ziemia Radomska. - Relację przedstawimy w następnym Biuletynie.

A.R.

Zarząd Regionu w/ s deportacji Mariana Krzaklewskiego

*do Ambasady Republiki Białoruskiej

Zarząd Regionu NSZZ "Solidarność" Ziemia Radomska wyraża stanowczy protest wobec brutalnego traktowania i deportacji oficjalnej delegacji NSZZ "Solidarność" z jej Przewodniczącym Marianem Krzaklewskim.

Fakt ten dowodzi o panującym w Waszym Kraju terrorze. W pełni solidaryzujemy się z Narodem Białoruskim dążącym do odzyskania niepodległości.

Delegacja NSZZ "Solidarność" gościła w Waszym kraju na zaproszenie białoruskich wolnych związków zawodowych.

Żądamy wyjaśnienia wszystkich okoliczności brutalnego zatrzymania delegacji "Solidarności" w Waszym kraju - Mińsku.

Oczekujemy podania do publicznej wiadomości nazwisk osób odpowiedzialnych za podjęcie decyzji w tym zakresie.

*Zarząd Regionu skierował również pismo do Przewodniczącego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, w którym domaga się wyrażenia stanowczego stanowiska w/s wydarzeń w Waszym kraju.

Radom. 15 maja

Przewodnicząca Kancelarii Sejmu odpowiada na petycję emerytów

Waloryzacja emerytur za IV kwartał '95 w Trybunale Konstytucyjnym

12 kwietnia br. delegacja Regionalnej Sekcji "S" Emerytów i Rencistów złożyła na ręce wojewody radomskiego Zbigniewa Kuźmiuka petycję, adresowaną do rządu, Sejmu i Senatu RP. Poniższy tekst jest na nią odpowiedzią.

Potwierdzając wpływ petycji w dniu 12 kwietnia 1996r. nadesłanej przez Wojewodę Radomskiego informujemy, że sprawa waloryzacji emerytur i rent za IV kwartał 1995r., to sprawa ta była przedmiotem debaty na plenarnym posiedzeniu Sejmu RP w dniach 14 i 15.03.1996r. Sejm RP przyjął informację rządu o sposobie waloryzacji emerytur i rent za IV kwartał 1995r.

Ponadto informujemy, że grupa posłów na Sejm RP w dniu 15.04.1995r. skierowała wniosek do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie stwierdzenia, czy art. 1 pkt.4 i ustawy z dnia 29.09.1995r. o zmianie ustawy o rewaloryzacji emerytur i rent o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw /Dz.U. Nr 138, poz.68/ jest zgodny z Konstytucją.

Natomiast Rzecznik Praw Obywatelskich w dniu 12 kwietnia 1996r. wystąpił o ustalenie powszechnej obowiązującej wykładni poprzez wyjaśnienie czy art. 1 pkt. 4 ustawy z dnia 29 września 1995r. o zmianie ustawy o rewaloryzacji emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw /Dz.U. Nr 138, poz. 681/ nie pozbawia emerytów i rencistów praw nabytych do waloryzacji za ostatni okres 1995r.

Tak więc sprawa waloryzacji emerytur i rent za IV kwartał 1995r. będzie przedmiotem rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego.

Przewodnicząca Kancelarii Sejmu odpowiada w/s rejonów zagrożonych bezrobociem strukturalnym

Wydłużone zasiłki dla bezrobotnych na etapie zbierania opinii

W związku z pismem Pana Przewodniczącego z 10 kwietnia br. dotyczącym projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wydłużenia okresu pobierania zasiłku w niektórych rejonach administracyjnych (gminach zagrożonych szczególnie wysokim

bezrobociem strukturalnym - uprzejmie informuję, co następuje:

Projekt powyższego rozporządzenia został skierowany do uzgodnień międzyresortowych, organizacji związkowych oraz Naczelnej Rady Zatrudnienia. Dotychczas nie wpłynęły od wszystkich organów i organizacji opinie do projektu tego rozporządzenia.

Naczelna Rada Zatrudnienia przedstawi ostateczną opinię dotyczącą rozwiązań zawartych w projekcie rozporządzenia na posiedzeniu w dniu 23 maja br.

Po uzyskaniu opinii wszystkich organów i organizacji, zgłoszone uwagi i propozycje zostaną wnikliwie przeanalizowane pod kątem zasadności i możliwości ich uwzględnienia. Ostateczna wersja projektu rozporządzenia wraz z ewentualnym protokołem rozbieżności zostanie przekazana do rozpatrzenia przez Komitet Społeczno-Polityczny Rady Ministrów, a następnie Radę Ministrów.

Zofia Plewko

Wołanie Orła

Łopoce na wietrze sztandar.
Na nim Orzeł Biały
- w złotej koronie; w pełni chwały.
On woła, On błaga. On prosi,
by jedność wśród Ludu ogłosić;
by przysły gdzieś klótnie i swary,
bo na nie brakuje już miary...
On woła:
że nas wszystkich kocha!
i płacze nad nami i szłochą.
Mówi, że już długo czeka,

by człowiek pokochał człowieka.
- Miłość nas wszystkich buduje.
Z nią jeden drugiego szanuje.
W jedności potęga i siła!
W niezgodzie - tylko mogiła...
Gdy chcesz na lepsze zmienić świat,
nie szukaj u drugiego wad,
lecz najpierw zacznij od tego.
By zmienić swe własne Ego!!!

*SZKOLENIA*SZKOLENIA*

INFORMACJE:

*KODEKS PRACY Z KOMENTARZEM jest do odbioru w Zarządzie Regionu.

Komisje Zakładowe, które zamówiły "Kodeks pracy z komentarzem" są proszone o ich odbiór. - Komisje Zakładowe, które wniosły przedpłatę proszone są o okazanie się dokumentem zapłaty.

*ZAPISY NA SZKOLENIA TRWAJĄ

Dział Szkoleń ZR /p. Alicja Pietrasz/ - prowadzi zapisy na szkolenia ogólnozwiązkowe i na temat układów zbiorowych pracy.

Propozycja NSZZ "Solidarność" - cz. I

Reforma systemu emerytalno-rentowego

Godność człowieka i pracownika to także spokojna i bezpieczna jesień życia - zależna nie od podziału budżetu i preferencji aktualnego rządu, lecz od wysokości składek zgromadzonych na indywidualnych kontach przez cały okres pracy zawodowej. System ubezpieczeń społecznych wymaga gruntownej reformy - "Solidarność" postuluje to już od 1991r. Pracujemy nad własnym projektem; chcemy abyś znalazł jego zasady.

Czy chcesz, aby NSZZ "S" pomógł w tworzeniu takich planów?

A. *Emeritus* to znaczy "wysłuzony", "zasłużony". Jednak sprawiedliwość wymaga, aby wysokość zasług - w postaci świadczeń emerytalnych - zależna była od wielkości składek gromadzonych na cele emerytalne przez cały okres pracy zawodowej. Składki te powinny być odkładane na indywidualnych kontach emerytalnych. Pewna ich część - w myśl zasady solidarności społecznej - musi być przeznaczona na niezbędne świadczenia ustawowe (renty inwalidzkie, minimalne emerytury), ale część podstawowa powinna pracować jak każdy inny kapitał. Temu celowi służą **fundusze emerytalne i plany emerytalne**. Pojęcia te wyjaśniamy dalej.

Nie tylko bankierzy mogą korzystać z procenta składanego (czyli kumulowanego). Twoje pieniądze na indywidualnych kontach emerytalnych też mogą być inwestowane. Czy wiesz, że przy inwestycji przynoszącej 5% rocznie, Twoje 1000 zł jest warte 1276,3 zł po 5 latach, 1628,9 zł po 10 latach, 2653,3 zł po 20 latach i 4321,9 zł po 30 latach?

Aby gromadzić oszczędności na kontach indywidualnych i zasilać je wpłatami z zakładu pracy należy jak najszybciej stworzyć tzw. **plany emerytalne**. By pieniądze te następnie pracowały jak każdy inny kapitał konieczne jest utworzenie **funduszy emerytalnych**. Będą to fundusze powiernicze, które fachowo zajmą się inwestowaniem Twoich pieniędzy. Ponieważ będą to olbrzymie środki, skorzysta też na tym polska gospodarka.

B. Obecny system ubezpieczeń społecznych jest pozostałością poprzedniego systemu. Wszystkie składki na ZUS trafiają do budżetu (tzw. Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, FUS) i natychmiast są rozdzielane na bieżące świadczenia emerytalne i rentowe. Środki te nie pracują, a państwo zajmuje się tylko ich dzieleniem. Jeszcze kilka lat temu państwo przywłaszczało sobie nadwyżkę, finansując w ten sposób inne wydatki budżetowe, teraz - aby zachować niezbędny poziom świadczeń - musi dokładać z budżetu. Najgorsze

jest jednak to, że państwowa biurokracja traktuje obywatela i pracownika jako klienta i poddanego - a nie świadomie kształtującego swoją przyszłość obywatela.

2. Dlaczego musiało dojść do załamania systemu?

Na kryzys obecnego systemu emerytalno-rentowego złożyły się przyczyny polityczne, ekonomiczne, społeczne i demograficzne.

*ze względów propagandowych rządy komunistyczne przyznawały przywileje emerytalne różnym grupom nie troszcząc się o ich pokrycie. W rezultacie okazało się, iż potrzeby są większe niż możliwości, a państwo zaczęło mieć trudności z regulowaniem świadczeń podstawowych.

*w wyniku przekształcenia gospodarki zmniejszono wielkość zatrudnienia, a więc i pobieranych składek na ZUS. Proporcje pracujących do pobierających świadczenia znacznie się pogorszyły. O ile w połowie lat 80. na 100 zatrudnionych przypadało 38 emerytów i rencistów, to w 1994 już 53. Liczba wypłacanych emerytur w 1994r. wzrosła w stosunku do 1980r. aż o 40%. Za kilka lat może po prostu zabraknąć pieniędzy na wypłaty przyrzeczonych świadczeń.

*szereg przedsiębiorstw państwowych, będących w trudnej sytuacji finansowej zaczęło masowo zwalniać w opłacaniu składek, co stworzyło zadłużenie wobec ZUS (ok. 30 bln zł). Sektor prywatny zaś unikał opłat na wypłaty przyrzeczonych świadczeń.

*wysokość obowiązujących składek na ZUS wzrosła z 15% w latach 70. do 45% obecnie. Aby zbilansować wydatki ZUS, składka w najbliższych latach powinna wzrosnąć do 53-60%! Zagroza to konkurencyjność polskich przedsiębiorstw. Coraz więcej osób zatrudnianych "na czarno".

*podtrzymywanie obecnego, chorego systemu emerytalnego jest to niemało. Dotacja budżetu w tym roku dochodzi już do 100 bln. starych zł. Odbywa się to kosztem wielu innych potrzeb, zwłaszcza sfery budżetowej (układ, oświata, zdrowie, obrona). Dalsze obciążenie budżetu grozi katastrofą finansów państwa.

3. Świadczenia zależne od Ciebie - nie od łaski państwa

Obecny system jest po pierwsze niesprawiedliwy (świadczenia w bardzo niewielkim stopniu zależą od tego, ile się odkładało przez cały okres pracy).

Po drugie jest to system niemoralny, umacniający władzę urzędników nad pracownikiem i obywatelem.

Po trzecie ten system marnotrawi nasze pieniądze - nasze składki przecież "nie pracują" na nas.

O konieczności reformy systemu ubezpieczeń

Jak z tego widać najważniejsze jest zbudowanie drugiego poziomu systemu funduszy emerytalnych.

W projekcie rządu Oleksego mówi się o powołaniu funduszy emerytalnych, jednakże cała uwaga skupiona jest na pierwszym poziomie, emerytur (rent) państwowych. Prace zespołu ekspertów "Solidarności" koncentrują się właśnie na warunkach stworzenia poziomu - funduszy emerytalnych.

4. O co będzie walczyła "Solidarność"?

Jest oczywistym, iż projekt rządowy skoncentruje się tylko na chwilowym ratowaniu systemu. Zmniejszenie świadczeń z ubezpieczenia powszechnego, bez uruchomienia funduszy emerytalnych, nie jest żadnym rozwiązaniem.

Trzeba sobie jednak uczciwie powiedzieć, w ciągu minionych 45 lat, w czasie których rozdawano bez pokrycia obietnice uprzywilejowanych świadczeń, powstały silne grupy zawodowe, które najprawdopodobniej będą teraz niechętnie wprowadzeniu systemu opartego na odpowiedzialności między składkami a świadczeniem.

Reforma będzie więc miała swoją cenę polityczną. Aby tę cenę warto było zapłacić muszą być spełnione następujące warunki:

- *zreformowanie ZUS, polegające na: nadaniu ZUS statusu osoby prawa publicznego i wydzielenie Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z budżetu;
- *uchwalenie ustawy o zasadach działania funduszy emerytalnych;
- *zagwarantowanie niezależności funduszy emerytalnych od rządu, nadzór nad gospodarką funduszy, stworzenie systemu gwarancji wypłat świadczeń z funduszy;
- *przeznaczenie części akcji najbardziej dochodowych przedsiębiorstw pozostałych do prywatyzacji na potrzeby stworzenia kapitału bazowego dla funduszy emerytalnych;
- *utworzenie tymczasowych funduszy powierniczych opartych na tym majątku, zanim fundusze emerytalne zaczęły działać i przynosić dochody;
- *zwolnienie (odroczenie) podatku dochodowego od wypłat pracowników na swoje konta, system zachęt, w tym podatkowych, dla przedsiębiorstw otwierających plany emerytalne dla swoich pracowników;
- *ograniczenie składki ZUS-owskiej (na pierwszy poziom) w stosunku do wpłat pracownika i pracodawcy tak, aby reszta zasilala konta indywidualne;
- *kalendarz i harmonogram poszczególnych działań powinien być ustalony z gwarancją udziału związków zawodowych w jej realizacji.

...świadomie uczestniczyć w zachodzących zmianach...

Od kilku lat dokonują się w Polsce głębokie zmiany, którym towarzyszy spontaniczna, nie zawsze uporządkowana dyskusja o wartościach, na których ma się opierać życie społeczne, o kształcie ustrojowym państwa, o jego systemie ekonomicznym, o naszym miejscu w Europie i świecie. Ten dyskurs toczy się w języku, który nie zawsze jest jasny. Wiele w nim słów, bez znajomości, których nie sposób zrozumieć stanowisk uczestników tego dyskursu i istniejących między nimi różnic politycznych" - kontynuujemy edukację - po dłuższej przerwie - za Autorami "Kompendium wiedzy o społeczeństwie, państwie i prawie". Będzie to cykl omawiający zagadnienia związane pośrednio bądź bezpośrednio z wyborami parlamentarnymi.

Współczesne doktryny i ideologie polityczne. - Doktryny, ideologie a programy polityczne. Typy doktryn. - (1)

Doktryna a ideologia

Ideologia polityczna to całokształt poglądów danej kategorii czy grupy społecznej - partii, klasy, warstwy - na strukturę społeczeństwa, na państwo i na prawo, zawierający przynajmniej następujące elementy: 1/wskazanie wartości, które dana grupa uznaje za ważne w życiu politycznym taki wartościami mogą być na przykład państwo, naród, silna władza, równość społeczna, wolność jednostki, pokój na świecie; 2/obraz rzeczywistości politycznej wraz z jej oceną; 3/określenie metod i środków służących osiągnięciu pożądanej rzeczywistości społecznej. Ideologie nie muszą być usystematyzowane ani nie muszą zawierać wszystkich wyżej wymienionych elementów. Istotne dla każdej z nich jest to, że wyznacza pewne wartości, czy tylko jedną wartość, jak na przykład dobro narodu.

Doktryna polityczna jest bardziej konkretnym przedstawieniem postulatów zawartych w jakiejś ideologii, najczęściej w odniesieniu ich do określonego miejsca i czasu. Zawiera wskazówki działania politycznego, zmierzającego do osiągnięcia i sprawowania władzy, bądź też udziału we władzy. W każdej doktrynie musi być miejsce na twierdzenia lub oceny do-

tyczące władzy i jej sprawowania, a zatem i na problemy państwa i prawa. Doktrynę łączy z ideologią wspólna idea nadrzędna.

Program polityczny

Program polityczny z reguły zawiera wykaz działań politycznych, które dana grupa polityczna (partia, ruch) zamierza podjąć w określonym miejscu i czasie. Program bywa zazwyczaj uszczegółowieniem doktryny i opiera się na jakiejś ideologii, chociaż czasami może łączyć w sobie elementy różnych ideologii (mówimy wtedy o eklektycznym programie politycznym).

Na przykład jakaś grupa propagująca ideologię liberalną, ogólnie głoszącą zasadę wolności jednostki w społeczeństwie, broni - jako fundamentu liberalnego państwa - zasady wolnej gry sił rynkowych (doktryna) i w programie swoim zapowiada, że będzie dążyć do zniesienia ingerencji państwa w gospodarkę przez prywatyzację przedsiębiorstw państwowych w ciągu 5 lat oraz zniesienie subwencji i dotacji państwowych w ciągu 6 lat. Te ostatnie wskazania to już elementy programu konkretnego politycznego działania. Warto tu zaznaczyć, że czasem program jakiejś grupy politycznej może wyprzedzać powstanie doktryny, a nawet ideologii tej grupy, np. jakaś grupa zmierza przede wszystkim do poprawienia sytuacji gospodarczej kraju, ma program likwidacji nierentownych przedsiębiorstw państwowych, a dopiero potem konstruuje czy raczej sięga po ideologiczne czy doktrynalne argumenty uzasadniające ten program, zaczerpnięte np. z tradycyjnego liberalizmu.

W języku potocznym różnice znaczeniowe między terminami doktryna a ideologia są rzadko zauważalne.

Tradycyjna typologia doktryn politycznych

W zależności od rozmaitych elementów charakteryzujących doktryny przyjęło się wyróżniać pewne ich typy. W praktyce życia politycznego często charakteryzuje się ideologie i doktryny jako reakcyjne, konserwatywne, reformistyczne, rewolucyjne i utopijne.

Doktryny reakcyjne nawołują do przywrócenia albo utrzymania takiego społeczeństwa i jego ustroju politycznego, który w danym momencie byłby powszechnie uznany za przestarzały. Reakcyjny charakter miały na przykład doktryny nawołujące do przywrócenia feudalizmu w Europie w I połowie XIX w.

czy doktryny monarchistyczne w dwudziestowiecznej Francji. W naszych czasach rene są doktryny, które chciałyby cofnąć polityczne w postaci sprzed Wielkiej Rewolucji Francuskiej czy na przykład głoszące konieczność cofnięcia skutków przemian społecznych w Europie Wschodniej i powrotu do realnego socjalizmu, jak określano ustroje pozostających pod rządami partii komunistycznych.

Doktryny konserwatywne (w wątku) to takie doktryny, które głoszą, że wszystkim utrzymanie całokształtu stosunków społecznych, a zwłaszcza organizacji społecznej społeczeństwa, niechętnie są zmianom, jeżeli zmiany są konieczne, godzą się z mitem tuzjazzu.

Doktryny reformistyczne są doktryny, które przewidując zmiany społeczne, domagają się jednak ich przeprowadzenia w sposób ewolucyjny, stopniowo, wykluczają rewolucję jako metodę zmiany politycznego.

Doktryny rewolucyjne są to doktryny uznające rewolucję za podstawowy sposób działania politycznego, przy czym rewolucję ich twórcy rozumieją gwałtownym sposobem likwidacji aktualnie istniejącego porządku społecznego i politycznego, najczęściej z użyciem przemocy wobec przeciwników zmiany. Marksizm, leninizm, maoizm to przykłady typowych doktryn rewolucyjnych.

Swoisty charakter mają doktryny utopijne, nazwa pochodzi od Utopii, nieistniejącej wyspy (grec. utopos znaczy miejsce, którego nie ma) opisaną w XVI w. przez angielskiego pisarza Tomasza Moore'a. Na wyspie panować miał idealny ład społeczny, wszyscy zgodnie pracowali dla wspólnego dobra, nie było wspani ani nierówności między ludźmi. Doktryny utopijne to takie, które uważają polityczne niemożliwe do zrealizowania w danym momencie.

BIULETYN INFORMACYJNY
NSZZ "SOLIDARNOŚĆ"
ZIEMIA RADOMSKA

26 - 600 Radom
ul. Traugutta 30

tel. 251 - 61, fax 238 - 04

Redakcja: ANNA RAJCHERT

tel. 63 - 43 - 49

Skład: M.W.

Wykonano przy użyciu sprzętu z dotacji
Instytutu Wolnych Związków Zawodowców

ugzemplarz bezpłatny